

Program Adı

Farmasötik Botanik Yüksek Lisans - 2011

Tezin Adı

Kuzey Kıbrıs'ta Kullanılan Tıbbi Bitkiler

Tezi Hazırlayan

Çiğdem (DEPRELİ) OZAN

Danışman

Yard. Doç. Dr. Dudu ÖZKUM

ÖZET

Bu çalışmada Kuzey Kıbrıs'ta kullanılan tıbbi bitkiler belirlenmiştir. 120 kaynak kişiden alınan bilgilerle bu bitkilerin yöresel adları, tedavideki kullanışları, yararlanılan kısımları kullanılış ve uygulanış şekilleri, dozları, uygulama süreleri hakkında bilgiler derlenmiştir. Yöresel kullanımı olan 118 tıbbi bitki tanımlanmıştır. Bu bitki türlerinin 91 doğal bitki türü ve ait olduğu 44 familya ile 27'si kültür bitki türü ve bu bitkilerin ait olduğu 17 familya saptanmıştır. Bu bitkiler ve tedavideki yöresel kullanımları metin içerisinde sunulmuştur. Çalışmamızda Kuzey Kıbrıs halkı tarafından kullanıldığı kaydedilen bitkilerden en sık kullanılan doğal tıbbi bitkiler *Salvia fruticosa*, *Pimpinella cretica*, *Petroselinum crispum*, *Plantago cornopus* ssp. *commutata*, *Urtica urens*, *Sambucus nigra*, *Olea europaea*, *Ceratonia siliqua* olup kültür tıbbi bitkilerinden ise *Allium sativum* ve *Pimpinella anisum* en sık kullanılmaktadır. Ayrıca bitkilerin en sık kullanım amacının gastrointestinal (bağırsak hareketleri bozukluğu, gastrit, gaz söktürücü, hazımsızlık, hemoroit, ishal, iştah açıcı, kabızlık, spazm, ülser), dolaşım (damar sertliği, tansiyon, kolesterol, ödem, anemi,) solunum (astım, bronşit, grip, nezle, öksürük, soğuk algınlığı) ve üriner sistemlerinin (böbrek taşları, böbrek iltihabı, idrar ve idrar yolları enfeksiyonları) sağlığı ve bu sistemlerle iç içe olan hastalıkların tedavisi olduğu saptanmıştır. Araştırmada mevcut bitkilerin yararlanılan kısımlarından en sık kullanılan kısmının ise yaprak ve genç sürgünler olduğu ve tıbbi amaçlı kullanılan kısımların en sık kullanılış şeklinin ise

dekoksiyon ve infüzyon, en az kullanımın ise tentür kullanım şekli olduğu saptanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Tıbbi Bitkilerin Kullanımı, Tıbbi Bitkiler, Etnobotanik, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti (K.K.T.C.)